

ДИСПРОПОРЦІЇ ТА ШЛЯХИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ДЕРЖАВ

**НЕХАЙЧИК Єлизавета, здобувач вищої освіти
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація. Розглянуто причини успішного розвитку одних країн, а також проблеми, що спричинили деградацію чи слабкий розвиток інших. Доведено, що суспільство та економіка не є статичними системами, вони постійно змінюються: розвиваються, перебувають у стані стагнації, деградують і переживають подібні цикли знову і знову. Визначено, що на розвиток того чи іншого суспільства, тієї чи іншої економіки впливає маса факторів, проте ключем до успіху можуть стати: сировинне багатство; вмiла політика національного лiдера; допомога iноземних держав тощо.

Ключові слова: диспропорція розвитку, економіка, соціально-економічний розвиток, глобалізація.

У глобальній економіці добре помітні диспропорції розвитку різних країн, які найчастіше відображаються у видимій якості життя населення. Досі актуальним залишається питання як причин, так і наслідків такої диференціації.

Розгляд проблеми диспропорції у розвитку держав слід починати із загального розуміння соціально-економічного розвитку, показники якого відображають процес зростання одразу двох сфер життя суспільства. З соціального погляду, це показники розвиненості системи освіти, охорони здоров'я, культури, науки, спорту. З економічної точки зору – це рівень економіки в державі, темпи та способи громадського виробництва, частка імпорту та експорту тощо [1, с.228].

Безумовно, причиною могутності деяких країн стала їхня тривала історія існування. Лідерами Стародавнього світу були такі держави, як Стародавній Єгипет, династії Китаю, Акадське царство. У період Середніх віків найбільш розвиненими в соціально-економічному плані були Візантійська імперія, Київська Русь, Золота Орда, імперія Карла Великого, китайські династії. У Новий час, що почався 1492 р. з відкриттям Колумбом Америки і закінчився Першою світовою війною, лідирували такі європейські країни, як Іспанія, Португалія, Англія, Франція. Цей період також пов'язаний з епохою великих географічних відкриттів, що започаткувала процес колонізації. Потужною світовою державою була Російська імперія. Впливовими державами були Османська імперія, імперія Цин. А

в 1775 р. утворюється держава, яка є світовим лідером за показником соціально-економічного розвитку вже у XXI ст., – Сполучені Штати Америки [2].

У сучасному світовому співтоваристві кожна країна прагне підвищити рівень свого соціально-економічного розвитку. Науковцями була запроваджено відповідна класифікація: розвинені країни, країни, що розвиваються, а також країни з перехідною економікою [3]. Ця класифікація застаріла, коли глобальний перехід економіки завершився. Країни, що розвиваються, інакше називаються країнами третього світу. З появою транснаціональних компаній країнам третього світу, які зазвичай є сировинними придатками розвинених країн, стає все складніше підніматися сходами розвитку. У "третьій світ" включено багато держав Африки, деякі країни Латинської Америки та Азії. Ситуація в цих державах демонструє одну з найсерйозніших проблем соціально-економічного розвитку світової спільноти: найсильніша залежність країн третього світу від розвинених держав, низька оплата робочої сили, недотримання права і свободи громадян цих країн.

Можна докладніше розглянути дві з перерахованих країн, які досягли високого ступеня розвитку двома різними способами: за рахунок сировинного багатства; за рахунок умілої політики національного лідера. Варто зазначити, що без другого неможливо грамотно використати й перше. Хоча існує також і третій шлях розвитку держави – з допомогою іноземних держав. Прикладом того є Гонконг, який тривалий час перебував у володінні Британської імперії. Це місто за останні півтора століття з «марної скелі» стало одним із найбільших мегаполісів світу.

Об'єднані Арабські Емірати. Причини успішного соціально-економічного розвитку ОАЕ полягають у наступному:

- Ресурси. Нафта – те, з чого починали Емірати. Цей пункт є стартовим, але основним.

- Розвиток транспортної інфраструктури. Так, найбільше місто ОАЕ Дубай є потужним транспортним вузлом, який включає морський порт, аеропорт, автотраси. Авіакомпанія «Emirates», свого часу заснована правителем цього емірату, є однією з найбільших у світі.

- Туризм. За даними на 2021 р., Дубай відвідали 16,7 млн осіб. Розвиток туризму ще більше сприяв підвищенню якості інфраструктури: створювалися готелі, туристичні зони, відсипалися острови для збільшення берегової лінії [4].

- Нерухомість. Можливість для іноземців придбання земельної власності у формі фріхолду – повної власності, доступної на території Дубаї. Це сприяло активному будівництву та розвитку ринку нерухомості, оскільки попит серед іноземців різко зріс. Інвестори з усього світу стали вкладатися в нерухомість Дубая.

Південна Корея. ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності у 2021 році становив 44740 дол. США, це найвищий показник за всю історію держави [5]. Резюмуємо: соціально-економічному зростанню Південної Кореї сприяли: політика протекціонізму та орієнтованість на експорт; наявність великих фінансово-промислових груп; стійка трудова культура населення; США як союзник.

Отже, з розвитком процесів глобалізації одні країни стрімко ростуть і збагачуються, інші так і залишаються на тому ж рівні розвитку, на якому й були. Для того, щоб країни третього світу стали на шлях активного соціально-економічного розвитку, їм пропонується вдатися до одного зі сценаріїв розвитку країн економічного дива. Який варіант обирати – залежить від конкретної держави. Наскільки успішно все буде – покаже лише час.

Література:

1. Потриваєва Н. В. Стратегічні пріоритети розвитку агропродовольчого підкомплексу України в умовах світової глобалізації: [монографія] – Миколаїв: МДАУ, 2012. 312 с.
2. Копча В. В. Сучасна держава: основні підходи до розуміння // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020. №43. С.13-17. URL : <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc43/5.pdf>.
3. Atta U., Pinglu Ch., Ullah S., Hashmi S.H. Nexus of regional integration, socioeconomic determinants and sustainable development in belt and road initiative countries. 2021. URL : <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0254298>.
4. Економіка ОАЕ. Статистика онлайн. URL : <https://take-profit.org/statistics/countries/united-arab-emirates/>
5. Баланс у Південній Кореї. URL : <https://take-profit.org/statistics/balance-of-trade/south-korea/>

Abstract: *The reasons for the successful development of some countries, as well as the problems that*

caused the degradation or weak development of others, are considered. It has been proven that society and the economy are not static systems, they are constantly changing: they develop, stagnate, degrade and go through similar cycles again. It was determined that the development of this or that society, this or that economy is influenced by a lot of factors, but the key to success can be: raw material wealth; skillful politics of the national leader; foreign aid, etc.

Keywords: *development disparity, economy, socio-economic development, globalization.*

**Науковий керівник – ПОТРИВАЄВА Наталя,
д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**

РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІК КРИПТОВАЛЮТНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

**ОНОПРІЙЧУК Денис, здобувач вищої освіти
спеціальність 073 Менеджмент**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *Досліджено проблему регулювання криптовалютної індустрії в Україні. Визначено, що криптовалюта є волатильним інструментом і тому її доволі важко обліковувати. Обґрунтовано, що криптовалюту в бухгалтерському обліку доцільно обліковувати як нематеріальний цифровий актив. Доведено, що криптовалютна індустрія є абсолютно легальним способом отримання прибутку і майбутнім в розвитку людського суспільства.*

Ключові слова: *криптовалюта, біткоїн, регулювання, облік, оподаткування.*

Наразі у світі виникає безліч перспективних галузей, зокрема однією із найбільш інноваційних сфер нашого життя стала криптовалютна індустрія. Криптовалюта – це нематеріальні цифрові об'єкти, які виражають певну вартість [1]. Зрозуміло, що вони існують виключно в електронній формі як запис в електронній системі, побудованої за технологією «блокчейн». Криптовалютна індустрія почала свій розвиток після світової фінансової кризи 2008 року. Тоді, тільки-но створена перша криптовалюта Bitcoin почала розвиватися безпрецедентно швидкими темпами. На ранньому етапі розвитку індустрії ніхто не замислювався, як відображати криптовалютні активи в бухгалтерському обліку так, щоб всі операції були легалізованими. Однак, з плином часу все ж держава намагається почати регулювати усі криптовалютні операції.

Основною проблемою обліку криптовалют є те, що підприємці, які здійснюють таку підприємницьку діяльність, не дотримуються норм чинного законодавства України, тому що з продажу криптовалюти, отримують прибуток, який не декларується через відсутність фінансового обліку.